

FOGLALKOZÁSI REHABILITÁCIÓS SZAKMAI PROGRAM

A Fehér Bot Alapítvány, mint munkáltató a rehabilitációs akkreditációs eljárás és követelményrendszer szabályairól szóló 14/2005. (IX. 2.) FMM rendelet 4. §. (1) bekezdése alapján a munkáltatói feladatainak ellátására vonatkozó 2007. - 2009. évek tekintetében tervét ezen Foglalkozási Rehabilitációs Szakmai Programban (a továbbiakban: szakmai program) rögzíti.

1. A rehabilitációs foglalkoztatás célja, feladatai, formái:

1.1. Az alapítványnál a rehabilitációs foglalkoztatás célja: elsősorban vakok és gyengénlátók, valamint más fogyatékos személyek illetőleg megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazása akként, hogy a foglalkoztatás a munkaképesség-változás mértékét figyelembe vevő munkaköri feladatok ellátásával, értéket teremtő, az alapítvány tényleges - piac által elismert - szolgáltató tevékenységének elősegítésére irányuljon.

Az alapítványnál a foglalkoztatás alapvetően közhasznú, nonprofit tevékenység körében folyik.

1.2. Az alapítvány öt támogató szolgálatot működtet.

Hajdúdorog, Nánási u. 4. székhellyel

az Észak- Hajdúsági Támogató Szolgálat,

Hajdúböszörmény, Baltazár Dezső u. 70 székhellyel

a Vitalitás Támogató Szolgálat,

Hajdúhadház, Bercsényi u. 51. székhellyel

a Humanitás Támogató Szolgálat

Debrecen, Eötvös u. 22. székhellyel

az Esély 2004 Támogató Szolgálat,

Nyíregyháza, Valy Ádám krt 4-6 székhellyel

a Szabolcsi Támogató Szolgálat segíti a fogyatékos emberek önálló életvitelét.

A Szabolcsi Támogató Szolgálathoz egy szolgáltató csoport is tartozik. Ennek kialakítását, a támogató szolgálatok működtetése során szerzett kettős tapasztalat alapján hoztuk létre. Támogató szolgáltatásaink végzése során a fogyatékos emberek körében egyrészt azt tapasztaltuk, hogy bizonyos szolgáltatások a klienseink számára nem, vagy csak nehezen érhetőek el, ugyanakkor az ügyfeleink körében többen küzdöttek a munkanélküliségből eredő gondokkal. A szolgáltatási csoportunk elsősorban fogyatékos emberek és megváltozott munkaképességű személyek munkájával szolgáltatásokat biztosít a fogyatékos emberek számára.

A csoport feladatkörébe tartoznak az alábbi tevékenységek végzése:

- a) frissítő és gyógy-masszázs, gyógytestnevelés;
- b) számítástechnikai szolgáltatások:
  - hang- és képdigitalizálás,
  - szövegek leírása és szerkesztése magnókazettákról, illetve digitális hangfelvételtől
  - programok telepítése, beállítása,
  - számítógép karbantartás, vírusirtás, szoftveres problémák elhárítása;
- c) számviteli és ügyviteli szolgáltatások (tanácsadás, belsőszabályzatok elkészítésének segítése, honlapok készítése, pályázatok és honlapok figyelése stb.

A szolgáltatási csoport szabad kapacitása erejéig, a fogyatékos emberek mellett az a) és b) pontban említett szolgáltatásait más személyek (elsősorban idős emberek) számára is biztosítja.

A c) pontban említett szolgáltatásokat az alapítványunk és más nonprofit szervezetek részére végezzük.

A támogató szolgálatoknál 18 megváltozott munkaképességű illetve fogyatékos személyt foglalkoztatunk.

1.3. Az alapítvány látássérültek számára két rehabilitációs központot működtet.

a) A Fogyatékosok Esélye Közalapítvány támogatásával 2005. március 1. napjával Debrecenben létrehoztuk a "Látássérültek Foglalkozási Rehabilitációs Központját.

Az intézmény korábban Debrecen Andaházy u. 11. szám alatt működött, jelenleg az Eötvös u. 22. szám alatt végzi feladatait.

A központ a látássérültek számára :

- képzéseket szervez,
- számítástechnikai oktatást végez,
- munkaerő-piaci szolgáltatásokat és munkaközvetítést biztosít,
- pszichoszociális szolgáltatásokat nyújt,
- utánkövetést végez.

A központ szoros kapcsolatot tart fenn számos munkáltatóval, amelyek számára:

- tanácsadással segítséget nyújt a munkahelyek kialakításához illetve átalakításához, akadálymentesítéséhez,
- a rehabilitációs akkreditáció intézéséhez,
- akkreditált foglalkoztatók munkavállalói számára segítő humánszolgáltatásokat, munkaerőpiaci szolgáltatásokat biztosít.

- b) Az alapítvány 2006. október 21. napján debreceni székhellyel és nyíregyházi részleggel létrehozta a Látássérültek Elemi Rehabilitációs Központját, amely fontos kapocs az egészségügyi és a foglalkozási rehabilitáció között.

Az elemi rehabilitációs központ székhelye Debrecenben az Eötvös u. 22. szám alatt, a kihelyezett részlege Nyíregyháza Valy Ádám krt 4-6 szám alatt található. A nyíregyházi szervezeti egység a közeljövőben átköltözik a Nyíregyháza Sóstói u. 29. szám alatti épületbe, ahol a jelenlegitől sokkal nagyobb alapterületen végezheti tevékenységét.

A központ a látássérültek számára:

- elemi rehabilitációs képzést,
- pszichoszociális szolgáltatásokat,
- utógondozást végez.

Az elemi rehabilitációs képzés keretében az alábbi tevékenységeket végezzük:

- jogi ismeretek bővítése,
- tájékozódás és közlekedés oktatása,
- az önálló életvitelt segítő eszközök használatának tanítása,
- a Braille írás oktatása,
- a mindennapi tevékenységek újra tanítása,
- a kommunikációs és számítástechnikai eszközök használatának oktatása,
- a látássérültek számára rendelkezésre álló integrált és speciális oktatási, művelődési, sport és szabadidős lehetőségek oktatása és bemutatása.

A rehabilitációs központok tevékenységét részletesen bemutatja a "Látássérültek Rehabilitációja a Fehér Bot Alapítványnál" című kiadványunk.

A rehabilitációs központokban 7 megváltozott munkaképességű illetve fogyatékos személyt foglalkoztatunk, ezek többsége diplomás személy.

1.4. Az alapítvány titkárságán (Hajdúdorog, Böszörményi u. 4.) adminisztrátor, könyvelő, bérelszámoló, közgazdász van foglalkoztatva. Ebben a szervezeti egységben jelenleg nem foglalkoztatunk megváltozott munkaképességű személyeket.

1.5. A megváltozott munkaképességű, illetve fogyatékos személyek foglalkoztatása rész munka időben történik.

A napi munkaidő a személyes adottságoknak és a munkáltatói igényeknek megfelelően 4-7 óra.

2. A rehabilitációs foglalkoztatás szakmai tartalma, módja:

A rehabilitációs foglalkoztatás tartalmilag a foglalkoztatottak munkaerő-piaci reintegrációját segítő tevékenység, amelynek két alapvető dokumentuma van:

- a személyes rehabilitációs terv,
- az alapítvány Esélyegyenlőségi Terve.

A foglalkozási rehabilitáció irányának meghatározása érdekében, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Orvosszakértői Intézete (OOSZI) személyre szóló rehabilitációs javaslata alapján készülő személyes rehabilitációs terv tartalmazza:

- a) a munkavállaló megnevezését, munkakörének megjelölését,
- b) a meglévő képzettségek, képesítések felsorolását,
- c) az egyén munkavégző képességének jellemzőit,
- d) az általa folytatható tevékenységeket, illetőleg betölthető munkaköröket,

- e) a megfelelő foglalkoztatási forma (bedolgozói jogviszony, távmunkavégzés, védett foglalkoztatás, integrált foglalkoztatás) megjelölését,
- f) a számára érdeklődésének, képességének, személyiségének és a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő szakmai előrehaladást biztosító pályatervet,
- g) az elérendő rövid és hosszú távú célok meghatározását,
- h) a megfelelő foglalkoztatás biztosítását gátló körülmények feltárása és megszüntetése érdekében tervezett intézkedéseket,
- i) a segítő folyamat elemeinek meghatározását és a segítségnyújtás formáit,
- j) az igénybe vehető segítő szolgáltatásokat, illetőleg támogatásokat,
- k) a munkavállaló együttműködésének formáit.

Az Esélyegyenlőségi Terv tartalmazza:

az alapítvánnyal munkaviszonyban álló hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok, így különösen

- a) a nők,
- b) a negyven évnél idősebb munkavállalók,
- c) a romák,
- d) a fogyatékos személyek, valamint
- e) a két vagy több, tíz éven aluli gyermeket nevelő munkavállalók vagy tíz éven aluli gyermeket nevelő egyedülálló munkavállalók

foglalkoztatási helyzetének - így különösen azok bérének, munkakörülményeinek, szakmai előmenetelének, képzésének, illetve a gyermekneveléssel és a szülői szereppel kapcsolatos kedvezményeinek - elemzését, valamint az alapítványnak az esélyegyenlőség biztosítására vonatkozó, az adott évre megfogalmazott céljait és az azok eléréséhez szükséges eszközöket, így különösen

- a) képzési,
- b) munkavédelmi, valamint
- c) az alapítványnál rendszeresített, a foglalkoztatás feltételeit érintő programokat.

3. A segítő szolgáltatások köre, valamint azok igénybevételének módja és rendje:

3.1. Munkaerő-piaci szolgáltatások

Foglalkoztatást akadályozó körülmény feltárása esetén felajánlható munkaerő-piaciszolgáltatások, különösen:

- a) a munkaerő-piaci információ nyújtása,
- b) a munkatanácsadás,
- c) a pályatanácsadás,
- d) a rehabilitációs tanácsadás,
- e) a pszichológiai tanácsadás,
- f) munkaerő közvetítés.

3.2. Egyéb humán szolgáltatások

A megváltozott munkaképességű munkavállaló és a segítő által közösen meghatározott célok elérése érdekében felajánlható egyéb, a munkához jutást és a munkahely megtartását, az egészséges életmódot, az önálló rendelkezést és önálló életvitelt segítő humánszolgáltatások, különösen:

- a) életvezetési tanácsadás,
- b) jogsegélyszolgálat,
- c) családgondozás,
- d) szociális ügyintézés,
- e) kulturális és szabadidős programok.

3.3. A szolgáltatások igénybevételének módja

A 3.1. pontban felsorolt szolgáltatásokat az alapítvány dolgozói részére, a Látássérültek Foglalkozási Rehabilitációs Központja biztosítja.

A 3.2. pontban felsorolt szolgáltatásokat az Alapítvány támogató szolgálatai biztosítják.

A szolgáltatások igénybevétele általában ingyenes. Térítési díjakat kell fizetni a kulturális és szabadidős programokon, az étkeztetésért és személyszállításért.

4. A munkahelyi körülmények javítására irányuló tervek:

A munkahelyi körülmények a munka- és tűzvédelmi követelményeknek megfelelnek. Fejlesztésre elsősorban a dekorációk, és kényelmi szempontok miatt van szükség.

A program végrehajtása során esedékes festési munkákat úgy fogjuk elvégezni, hogy a munkahelyek helységeinek színe még jobban megfeleljen a látássérült emberek számára is.

Törekszünk arra, hogy minél kényelmesebb munkaasztalokat és székeket szerezzünk be.

5. A foglalkozási rehabilitáció eredményességének elősegítése érdekében kitűzött feladatok:

5.1. A képzésekkel kapcsolatos feladatok:

Az alapítvány a megváltozott munkaképességű illetve fogyatékos emberek foglalkoztathatósága javításának integrált megközelítését kívánja alkalmazni.

Az alternatív (iskolarendszeren kívüli) képzési modell lényege, hogy a benne résztvevők - a maguk és/vagy szűkebb, vagy tágabb környezetük számára - hasznos munkatevékenység végzése, foglalkoztatásuk közben szerzik meg azokat a készségeket és (szak)ismereteket, amelyekre szakképzettségükhöz, sikeres elhelyezkedésükhöz, munkaerő-piaci és társadalmi beilleszkedésükhöz szükségük van.

Az alternatív képzési modell sajátja, hogy a foglalkoztatással összekapcsolt képzést olyan pszichoszociális támogatás kíséri, amely csökkenti a képzésből való lemorzsolódásuk veszélyét, és javítja a képzésben való eredményes részvételük feltételeit.

E három elem (a foglalkoztatás, a képzés és a pszichoszociális támogatás) együttes alkalmazása jelenti a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatósága javításának integrált megközelítését.

A munkaerő-piacon elsősorban az állam által elismert szakképesítéssel rendelkező emberek keresettek, így ha munkatársaink hosszú távon meg akarnak felelni a munkaerőpiac igényeinek, akkor az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítésekhez szükséges képzésekben kell részt venniük.

Az alapítvány a Látássérültek Foglalkozási Rehabilitációs Központjával együttműködve keresi azokat a szakmákat, amelyek a munkaerő-piacon keresettek, és amelyek elsajátítása a látássérült emberek számára nem okoz leküzdhetetlen nehézségeket.

5.2. Piackutatás, tevékenységi kör bővítése

Az alapítvány a következő években fejleszteni kívánja rehabilitációs intézményeit. Szeretnénk elérni, hogy 2009-re ne csak a látássérültek számára tudjunk elemi és foglalkozási rehabilitációs szolgáltatásokat nyújtani. Előbb a mozgáskorlátozottak felé, majd a hallássérültek felé nyitunk. Részt vállalunk az értelmi sérültek és a halmozottan fogyatékos személyek rehabilitációjában is.

A tevékenységi kör bővítése újabb fogyatékos személyek alkalmazására nyújt lehetőséget.

A támogató szolgálatainkhoz kapcsolódóan a szolgáltatási tevékenység bővítése területén keressük azokat a lehetőségeket, amelyek szélesíthetik a szolgáltatások körét a fogyatékos ügyfeleink számára. Megpróbáljuk a fodrász, pedikűrös, manikűrös és gyógytornász szolgáltatásokat megszervezni.

Bővíteni kívánjuk szolgáltatásainkat az idegen nyelvek oktatásával, illetve fordítói tevékenység bevezetésével.

6. A megváltozott munkaképességű munkavállalók jogai és érdekei védelmével összefüggő tervezett intézkedések:

Az alapítványnál foglalkoztatott dolgozók száma várhatóan folyamatosan növekszik és 2009. év végére meghaladja a száz főt. Tekintve, hogy jelenleg is több mint 50 főt alkalmazunk, 2007. első félévében megtörténik az Üzemi Tanács létrehozása. Munkatársainknak minden segítséget megadunk ahhoz, hogy az Üzemi Tanács sikeresen működhessen.

Munkatársaink jelentős része tagja valamelyik Fogyatékosügyi érdekképviselői szervnek. Az alapítvány törekszik arra, hogy ezen szervezetekkel minél szorosabb kapcsolatot alakítson ki. Alapítványunk az érdekképviselői szervek javaslatait, észrevételeit minden esetben megfontolja, és ha lehetőség van rá, figyelembe is veszi azokat.

7. Ezen szakmai program három évre vonatkozóan készült el, és az ebben foglaltak teljesítését évente értékelni kell. Az értékelést a rehabilitációs munkatárs készíti el.

A szakmai programot és annak értékelését az alapítvány vezetője hagyja jóvá.

Hajdúdorog, 2007. február 7.

Dr. Szabó Miklós

az alapítvány elnöke